

Emtia fiyatları son 18 ayın en yüksekinde...

Petrol, bakır ve alüminyum son bir buçuk yılın en yüksek seviyelerinden işlem görüyor: Kasım 2009'da 1.225 \$ ile tarihinin en yüksek seviyelerini test etmiş olan altın fiyatı da 1.155 \$ ile yeniden yükseliş eğiliminde.

Emtialar doları dinlemiyor: Üstelik emtia fiyatlarındaki bu artış, doların son aylarda euro karşısında değer kazanmasına rağmen gerçekleşiyor: EUR/USD son 4 ayda %10 (1,51'den 1,36'ya) geriledi.

Çin etkisi: Emtia fiyatlarındaki yükselişte global çelik talebinin yaklaşık üçte birini oluşturan Çin başta olmak üzere hızlı büyüyen gelişmekte olan ülkelerin artan talepleri etkili oluyor. Nitekim Çin 2010 ilk çeyrekte %11.9 ile son üç yılın en yüksek büyümesini kaydetti.

Spekülatif talep etkisi: Bol ve ucuz likiditenin yanı sıra artan risk alma iştahının da etkisiyle ortaya çıkan spekülatif talep, emtia fiyatlarını yukarı taşıyan bir diğer önemli faktör.

Altın, petrol, bakır ve alüminyum gibi emtia fiyatlarındaki artış sürerken, emtia piyasalarının gündemine Nisan başında demir cevheri fiyatlama sistemindeki değişiklik de girdi:

Demir artık 3 ayda bir fiyatlanacak: Dünyanın başlıca demir cevheri üreticileri bir araya gelerek fiyatları üç ayda bir defa (yılıda dört kez) belirlemek konusunda anlaşılabilir. Bugüne kadar fiyatlar yılda bir kez belirleniyordu. **Vale (Brezilya), Rio Tinto (Avustralya-İngiltere) ve BHP Billiton (Avustralya-İngiltere)** isimli şirketler, demir ticaretinin yaklaşık üçte ikisini kontrol ediyorlar.

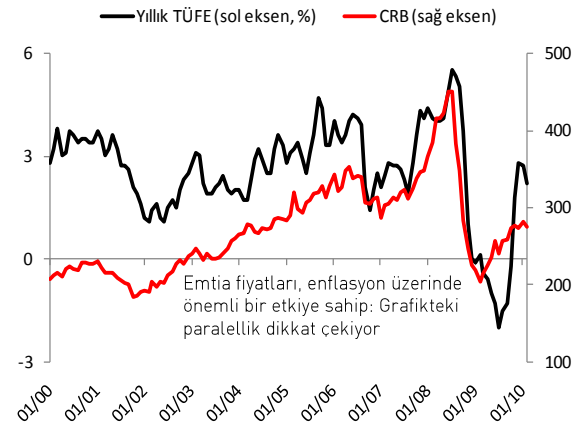
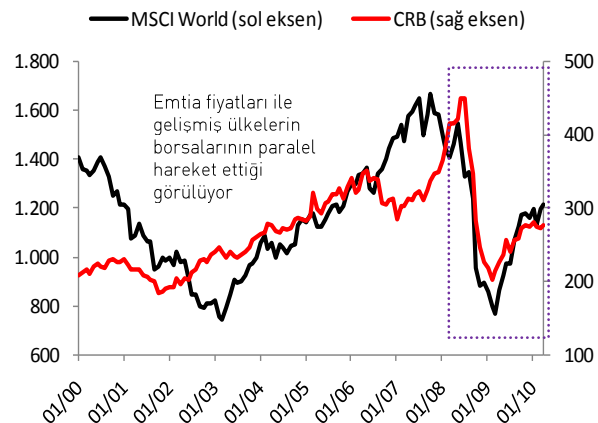
Demir-çelik fiyatları artacak mı? Demir cevheri, çeliğin de ana hammaddesi olduğundan, söz konusu değişikliğin demir cevheri, çelik ve daha genel olarak enflasyon üzerinde etkili olabileceği belirtiliyor.

Ancak söz konusu yöntem değişikliğinin, tek başına, enflasyon üzerinde önemli bir etki yaratması zor görülüyor: Grafik 1'de de görülebileceği üzere son 30 yılda demir ve bakır fiyatları paralel hareket ediyor. 2009 yılının genelinde ve 2010 yılının ilk çeyreğinde bakır fiyatları diğer emtialarla birlikte arttığından, fiyatlama yönteminden bağımsız olarak demir fiyatlarının da artması zaten bekleniyordu. Halihazırda devam eden görüşmelerde de demir cevheri üreticileri, fiyatta geçen yıla kıyasla %90 artış talep ediyorlar. Demir cevheri fiyatları krizle birlikte 2009 yılında bir önceki yıla göre yaklaşık %30 değer kaybetmiş idi.

Ayrıca 3 ayda bir güncellenecek olan demir fiyatları sayesinde önceki yıllarda görülen fiyat sıçramalarının ihtimali de azalacak. Hatta bazı analistlerin öngördüğü üzere gelişmiş ülkelerde kamu teşviklerinin kademeli geri çekilmesi ile birlikte yılın son çeyreğine doğru ekonomik büyüme yavaşlayabilir. Bunun sonucunda emtia fiyatlarının düşmesi durumunda ise yeni fiyatlama yöntemi yılın sonuna doğru enflasyon üzerinde aşağı yönlü bir baskı bile yaratabilir.

Emtia fiyatları ve enflasyon: İki kardeşler. Grafik 2'de de görülebileceği gibi emtia fiyatlarını izleyen The Thomson Reuters/Jefferies CRB Endeksi ile ABD'nin enflasyonu arasında yüksek korelasyon bulunuyor.

Enflasyon ve faizler: Emtia fiyatlarındaki artış yıllık manşet enflasyonun artmasını getirmekte ancak ABD ve Euro Bölgesi olmak üzere gelişmiş ülkelerde yıllık çekirdek enflasyon çok düşük seviyelerde. Bu da talep baskısının zayıf olduğunu gösteriyor ve düşük faiz politikasının devamını gerektiriyor. Ancak düşük faiz ortamının uzun sürmesi de aktif balonlarına sebebiyet verebilecek. Diğer taraftan gelişmiş ülkelerde henüz sınırlı olan toparlanma olası faiz artışlarından olumsuz etkilenebilecek. Sonuç olarak Merkez Bankalarını krizden çıkış sürecinde zorlu bir süreç bekliyor.

Grafik 1: Bakır ve Demir Fiyatları (USD/ton)**Grafik 2: CRB Emtia Endeksi ve ABD TÜFE****Grafik 3: CRB Emtia Endeksi ve MSCI World Endeksi**

Şahin Zuluğ

Ekonomik Araştırmalar Birimi

Sahin.Zulug@akbank.com

Strateji Bölümü - Ekonomik Araştırmalar

Ekonomikarastirmalar@akbank.com

Dr. Fatma Melek
Baş Ekonomist

0 212 350 6210

Fatma.Melek@akbank.com

Sibel Yapıcı

0 212 350 62 12

Melek.Yapici@akbank.com

Dilara Bayraktar

0 212 350 62 11

Didem.Bayraktar@akbank.com

Kayhan Akyıldız

0 212 350 62 39

Kayhan.Akyildiz@akbank.com

Şahin Zuluğ

0 212 350 62 14

Sahin.Zulug@akbank.com

Elif Özen

0 212 350 62 19

Elif.Ozen@akbank.com

UYARI: Bu rapor ve yorumlardaki yazılar, bilgiler ve grafikler, ulaşılabilen ilk kaynaklardan iyi niyetle ve doğruluğu, geçerliliği, etkinliği velhasıl her ne şekilde, suret ve nam altında olursa olsun herhangi bir karara dayanak oluşturması hususunda herhangi bir teminat, garanti oluşturmadan, yalnızca bilgi edinilmesi amacıyla derlenmiştir. İş bu raporlardaki yorumlardan; eksik bilgi ve/veya güncellenme gibi konularda ortaya çıkabilecek zararlardan Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu değildir. Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ her an, hiçbir şekilde ve surette ön ihbara ve/veya ihtarla gerek kalmaksızın söz konusu bilgileri, tavsiyeleri değiştirebilir ve/veya ortadan kaldıracaktır. Genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olan iş bu rapor ve yorumlar, kapsamı bilgiler, tavsiyeler hiçbir şekilde ve surette Akbank TAŞ ve Ak Yatırım AŞ'nin herhangi bir taahhüdünü tazammum etmediğinden, bu bilgilere istinaden her türlü özel ve/veya tüzel kişiler tarafından alınacak kararlar, varılacak sonuçlar, gerçekleştirilecek işlemler ve oluşabilecek her türlü riskler bizatihi bu kişilere ait ve raci olacaktır. Hiçbir şekilde ve surette ve her ne nam altında olursa olsun, her türlü gerçek ve/veya tüzel kişinin, gerek doğrudan gerek dolayısı ile ve bu sebeplerle uğrayabileceği her türlü doğrudan ve/veya dolayısıyla oluşacak maddi ve manevi zarar, kar mahrumiyeti, velhasıl her ne nam altında olursa olsun uğrayabileceği zararlardan hiçbir şekilde ve surette Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanları sorumlu tutulamayacak ve hiçbir şekilde ve surette her ne nam altında olursa olsun Akbank TAŞ, Ak Yatırım AŞ ve çalışanlarından talepte bulunulmayacaktır. Bu rapor, yorum ve tavsiyelerde yer alan bilgiler "yatırım danışmanlığı" hizmeti ve/veya faaliyeti olmayıp; yatırım danışmanlığı hizmeti almak isteyen kişi ve kurumların, iş bu hizmeti vermeye yetkili kurum ve kuruluşlarla temasa geçmesi ve bu hizmeti bir sözleşme karşılığında alması SPK mevzuatınca zorunludur.